

På gulljakt dypt inne i Ädelfors gullgruve

Av Thor Sørлие

Vi hadde ikke mer enn kommet frem til gullvaskeleiren i Ädelfors før gullvasker Josefin Stanicki spurte, «Har dere lyst til å bli med inn i gullgruva i kveld?». Svaret på denne hyggelige og spontane invitten var selvsagt ikke vanskelig å gi; nå skulle vi igjen inn i gamle gruveganger!

Deltakerne før vi går inn i gruva. Birkir Heimisson, Thor, Jimmy Johansson og Knut Edvard.
Foto: Josefin Stanic.

Vi fikk lånt oss gummistøvler og hjelm og innover i skogen bar det; vi skulle inn i Ädelfors Guldgruva og til en stoll som skulle føre oss 350 meter inn i svarte fjellet med Jimmy Johansson om kjentmann. Det er ikke så ofte slike stoll får stå tilgjengelig for publikum, og selvsagt må man være forsiktig, men i dette tilfellet følte det riktig trygt. Vel var bunnen av gruvegangen fylt med vann og stokker, men vi tok tiden til hjelp og kom til slutt inn til en ganske stor fjellhall. Her var gullet blitt transportert opp til dagen og her hadde sikkert noe gull falt av lasset. Vi skrapte sammen noen poser, sjekket fjellveggene med metalldektektor og fikk i tillegg se både ei padde og en salamander, som hadde søk tilflukt dypt

På vei innover lette vi etter gull i kvartsgangene.
Foto: Josefin Stanicki

her inne. Hvor vidt dette var helt frivillig vitest ikke, for det lå også døde muldvarper her inne, som sikkert hadde falt ned fra åpningen noen titalls meter oppe.

Hva er så bakgrunnen for denne gruva? Vi går tilbake i tid og ser litt på historien. Det ble første gang funnet gull i Ädelfors i 1737, og ikke lenge etter startet gruvedriften i flere gruver i området. Dette var den første gullgruva i Sverige og stedet het opprinnelig Gyafors, men da gullfunnet ble kjent ble stedet gitt et nytt navn av kongen; det skulle fra nå av hete Ädelfors!

Gull og øvrige malmer ble avsatt i hydrotermale ganger i gneisen i området og det var i disse kvartsgangene jakten på metallene

Gruverom, Foto: Clarence Lööw, skymningslage.se

Gruvegang, Foto: Clarence Lööw, skymningslage.se

skjedde. Gruvedriften fortsatte frem til 1889, da all gruvedrift opphørte. Like ved gullgraverleiren finner man i dag et spennende gruvemuseum, som blant annet viser gruvedriften i området, men som også huser den Bielkeska mineralsamlingen, en av landets mest betydningsfulle samlinger, som omfatter ca. 7000 stuffer og fem forfylte mineralskap i gustaviansk stil.

Fant vi noe gull i sanden inne fra gruva? Ja, litt. Sanden ble tatt med tilbake til vaskeområdet og forsiktig vasket fram. Vi fikk også høre at det var blitt funnet gull i kvarts ovenfor gruva, så her er det fortsatt muligheter til aktiviteter neste gang vi besøker området.

Takk til Josefin, Jimmy og Birkir for en fin gruveopplevelse.